

ДЕЯКІ АРГУМЕНТИ ОСНОВНИХ ПОНЯТЬ І ПРИНЦИПІВ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА В УКРАЇНІ

Балашенко Каріна Павлівна,
здобувачка 3 курсу
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 073 Менеджмент
Київського національного університету технологій та дизайну

Білякова Яна Валентинівна,
здобувачка 4 курсу
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 081 Право
Київського національного університету технологій та дизайну

Каплєнкова Анна Олегівна,
здобувачка 3 курсу
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 081 Право
Київського національного університету технологій та дизайну

Косінська Ірина Вікторівна,
здобувачка 4 курсу
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 081 Право
Київського національного університету технологій та дизайну

Прокоф'єва Анастасія Сергіївна,
здобувачка 4 курсу
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 081 Право
Київського національного університету технологій та дизайну

Науковий керівник:
Дем'янчук Юрій Вікторович,
доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри приватного та публічного права
Навчально-наукового інституту права та сучасних технологій
Київського національного університету технологій та дизайну

Вступ. Господарське процесуальне право визначається важливістю його ролі в регулюванні господарських відносин і захисті прав та інтересів підприємств. У зв'язку зі швидким розвитком економіки та бізнесу в Україні, підприємства стикаються з різноманітними правовими проблемами, що потребують вирішення в господарському судочинстві.

Дослідження господарського процесуального права дає можливість зрозуміти його основні принципи та процедури, розкрити зв'язок між правовою системою та практичною діяльністю підприємств, а також виявити проблемні питання та шляхи їх вирішення. Тому, дане дослідження є актуальним і має велике значення для підприємств, юридичних фірм, здобувачів освіти та науковців, які цікавляться питаннями господарського процесуального права.

На тлі вищевикладеного, слід зазначити, що метою даної праці є аналіз господарського процесуального права, його основних понять, принципів і методології, а також визначення предмету господарського процесуального права.

Одним із найвідоміших дослідників господарського процесуального права є В. В. Комаров. У своїх дослідженнях він розкриває основні принципи господарського процесуального права, а також вивчає питання процесуальної діяльності в господарському судочинстві. Іншим відомим науковцем, що присвятив свої дослідження господарському процесуальному праву, є Л. М. Світлична. У своїх працях вона звертає увагу на важливість правового регулювання господарської діяльності, розкриває проблемні питання господарського процесуального права та шляхи їх вирішення.

Виклад основного матеріалу. Господарські правовідносини відносяться до юрисдикції господарського суду згідно з Господарським процесуальним кодексом України, чинність якого надається державою. Право на розгляд справи має будь-яка без винятку особа або організація, справа якої Законом віднесена до господарського суду. До таких суб'єктів належать юридичні та фізичні особи, підприємці, органи державної влади та місцевого самоврядування. Вони можуть звертатися до господарського суду для захисту своїх законних інтересів у справах, віднесених Законом до юрисдикції господарського суду України. Окрім того, до Господарського суду України можуть звертатися особи, які мають право порушувати справи в чужих інтересах. Для запобігання таким правопорушенням можна також звернутися до суду України [1].

Сфера господарського процесуального права служить правовою основою для нагляду за справедливим здійсненням господарського правосуддя. Його головною метою є захист прав особи та охоронюваних законом інтересів, а також інтересів держави при розгляді спорів у господарських судах України.

Господарський процес України передбачає захист майнових прав і законних інтересів суб'єктів господарювання, дотримання норм матеріального господарського права України. Це послідовна система процесуальних дій, що здійснюються господарським судом України й іншими суб'єктами, залученими до підготовки, розгляду та вирішення конкретної господарської справи.

Економічний процес складається з окремих етапів, кожен з яких має унікальну мету та зміст. Дані стадії передбачають, зокрема, вирішення спору по суті, перевірку правильності рішення та його виконання [2].

Господарське процесуальне право України є важливою галуззю права, що регулює процес вирішення господарських спорів в Україні. Принципи господарсько-процесуального права України мають важливе значення для забезпечення справедливого й ефективного вирішення економічних спорів, захисту прав залучених сторін і сприяння економічній стабільності та розвитку.

Першим принципом господарського процесуального права України є неупередженість. Даний принцип вимагає від суддів та інших судових службовців бути неупередженими та нейтральними під час розгляду та вирішення економічних спорів [4]. Неупередженість має вирішальне значення для того, щоб сторони, залучені в суперечку, отримали справедливий розгляд і відстояли справедливість.

Другий принцип господарського процесуального права України – рівність сторін. Даний принцип вимагає, щоб усі сторони, залучені в економічну суперечку, мали однакове ставлення перед Законом України. Це означає, що кожна сторона має право представити свою справу, перехресний допит свідків та отримати справедливий розгляд. В Україні даний принцип закріплено в Конституції, а суди зобов'язані забезпечити всім сторонам рівний доступ до правосуддя [5].

Третім принципом господарського процесуального права України є процесуальна економія. Даний принцип вимагає, щоб вирішення економічних спорів здійснювалося своєчасно й економічно ефективно. Це означає, що суд повинен забезпечити ефективне провадження без зайвих затримок. В Україні даний принцип забезпечується Цивільним процесуальним кодексом України, що передбачає суворі часові рамки розгляду справи та дозволяє суду накладати штрафні санкції на будь-яку сторону, що викликає непотрібні затримки. Окрім того, суд також може покласти на сторони судові витрати, що спонукає їх вирішувати свої спори поза судом України [3].

На завершення, принципи господарського процесуального права в Україні є важливими для забезпечення справедливого ефективного вирішення економічних спорів. Принципи неупередженості, рівності сторін і процесуальної економії спрямовані на захист прав сторін, сприяння економічній стабільності та розвитку, а також забезпечення справедливості. Українські суди повинні продовжувати дотримуватись даних принципів для підтримки цілісності правової системи та сприяння економічному розвитку країни в цілому.

Висновок. Таким чином, за результатами аналізу норм чинного Законодавства України, на основі вищевказаного можна дійти висновку, що господарське процесуальне право України є окремою галуззю права, що регулює порядок розгляду господарських справ у судах України. Воно містить в собі поняття та принципи, що визначають порядок проведення господарських процедур і взаємовідносини між їх учасниками. Тому, господарське процесуальне право України є складною та важливою галуззю права, що має

свої власні принципи та правила. Знання даних правил і процедур є важливим для різних учасників господарських справ, таких як підприємства, банки, фінансові установи й інші.

Список літератури:

1. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV. Дата оновлення: 31.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 04.06.2023).
2. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 06.11.1991 № 1798-XII. Дата оновлення: 15.04.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text> (дата звернення: 04.06.2023).
3. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 № 1618-IV. Дата оновлення: 15.04.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text> (дата звернення: 04.06.2023).
4. Дем'янчук Ю. В., Суббот А. І., Годяк А. І. Науково-практичний коментар до Глави 12 Кодексу України про адміністративні правопорушення (Адміністративні правопорушення в галузі торгівлі, громадського харчування, сфері послуг, у галузі фінансів і підприємницькій діяльності). Київ: Юрінком Інтер, 2020. 792 с.
5. Demianchuk Yu., Savchenko L., Subbot A. Influence of corruption on the economic development of Ukraine in terms of reformation: a retrospective analysis. *Baltic Journal of Economic Studies*. Riga: Publishing House „Baltija Publishing”, 2018. Vol. 4, № 3 June. P. 276–282.